

ก่อนปิดเล่ม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้เริ่มเผยแพร่วารสารทางวิชาการมาตั้งแต่ ปี 2514 โดยตั้งชื่อว่า วารสารรัฐสมิเล ซึ่งเป็นกานกมลายุถีนปัตตานี แปลว่าคั่นสนแก้ว อันเป็นนามตำบลที่มีนิยายปรัมปราเล่าขานกันมานานแสนนาน ปัจจุบันเป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งนี้

วารสารรัฐสมิเล มีการเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำมาหลายครั้ง และมีบรรณาธิการที่หลากหลาย ต่อมาเมื่อวารสารนี้ออกได้ถึงปีที่ 5 ก็มีการเพิ่มชื่อหนังสือใหม่ว่า "รัฐสมิเลฉบับแปลได้" จนกระทั่งมาถึงปีที่ 8 คือฉบับนี้ก็มีการเปลี่ยนแปลงคณะผู้จัดทำอีกครั้ง และมีการปรับหรือปรับระหว่างคณะกรรมการประสานงานซึ่งรัฐสมิเลมุ่งส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ แนวคิดสร้างสรรค์และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ตลอดจนจนถึงมีบันทึกคือเรื่องสั้นและบทร้อยกรองประกอบด้วย เพื่อไม่ให้หนังสือเครื่องเครียดยกกันไปพร้อมกับคำนึงถึง

ผู้อ่านส่วนใหญ่ เป็นชาวบ้านซึ่งต้องการทราบข่าวสารจากมหาวิทยาลัยของเขาเป็นประการสำคัญ ขณะเดียวกันได้เปิดกว้างสำหรับบุคคลทั่วไปที่ต้องการส่งผลงานมาร่วมสนุก เรายินดีรับพิจารณาด้วยความเต็มใจและขออย่าว่าเข็มนของวารสารเล่มนี้จะเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาคใต้เท่าที่จะกระทำได้

ฉบับนี้กองบรรณาธิการเสนอบทความทางการศึกษาเรื่องโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม หรือเคยเรียกว่าโรงเรียนปอเนาะ เราพยายามสรรเสริญที่นำเสนอ และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน อีกเรื่องหนึ่งคือ การแนะนำโบราณสถานที่น่าสนใจ จังหวัดปัตตานี โดยการสัมภาษณ์ชาวบ้านโดยตรง เป็นผลให้มีข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นหลายประเด็น

นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาที่น่าสนใจอีกหลายเรื่อง พอที่จะเป็นสาระและความบันเทิง ความสรวล หากท่านมีข้อคิดชมประการใด เรายินดีรับฟัง และถือว่าการทำงานย่อมมีความ

ผิดพลาดเป็นธรรมดา และเราพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงกันต่อไป

ฉบับหน้าเราจะเสนอเรื่องการเมืองท้องถิ่น ส.ส. ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และถ้าไม่สะดวกจะอ่านกันต่อไป กอง กน. จะนำท่านไปชมเหมืองทอง ตำบลโคะโละ อำเภอสุดหิน จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเราส่วนใหญ่รู้จักกันเพียงชื่อ ในหนังสือแบบเรียนภูมิศาสตร์เมื่อ 30-40 ปีมาแล้ว นอกจากนี้เราเสนอบทความวิชาการ บทความสารคดี และบันทึกคดีให้เข้มข้นชวนอ่านตามลำดับ

เป็นตัวแทนอาจารย์จากภาควิชาต่าง ๆ ทั้งคณะมนุษยศาสตร์ฯ และคณะศึกษาศาสตร์ จึงตกลงใช้ชื่อ วารสารรัฐสมิเล เพียงชื่อเดียวตามเดิม เพราะเห็นว่าเป็นการกระตือรือร้น มีความหมายดีอยู่แล้ว แม้แต่ตัวอักษรที่ปกเมื่ออ่านจากขวามาซ้ายเป็นอักษรยาวีว่ารัฐสมิเล มีความหมายท่านเองเดียวกับอ่านจากซ้ายมาขวาเป็นอักษรไทยว่ารัฐสมิเล

ยมนน

ใต้ของประเทศ และเกิดว่าวันระส่ำระสาย เพราะเชื่อถือกันทั่วไป เฉพาะอย่างยิ่งมักจะเล่าลือกัน ในระยะที่อหิวาต์กำลังระบาดอยู่ตามส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศไทยเราเสียอีกด้วย

ทุกตำบลและหมู่บ้านของอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ซึ่งมักมีศาลพ่อตาประจำหมู่บ้าน ประจำตำบล (ท่านองเดียวกับที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีศาลทวด) ศาลท(ว)ดา ผู้เฒ่าผู้แก่ของอำเภอหลังสวนเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า ตั้งแต่โบราณมาจนถึงปัจจุบันแทบจะทุกปีไม่มีเว้น ที่วิญญาณอันศักดิ์สิทธิ์ของพ่อตาหรือไม่มีวิญญาณของบรรพบุรุษ มาเข้าฝันบอกว่า ในปีนั้น ๆ พระขมต้องการคนเกิดปีนั้นกษัตริย์ได้นักกษัตริย์หนึ่ง จำนวนแล้วแต่จะระบุ เมื่อมีการฝันกันขึ้นเช่นนี้ ทั้งหมู่บ้านก็จะร่วมกันทำ

๑๐ รัฐสมิเล

พิธีป้องกันภัยพิบัติโดยการปลุกประรำพิธีขึ้นริมฝั่งแม่น้ำหลังสวน นิมนต์พระมาสวดสืบสองตำนานทำแพแหวกขนาดใหญ่อันดับดอกไม้ธงทิวและรูปเทียน บันตัวแทนของคนเกิดปีนั้นกษัตริย์ต้องการด้วยดินเหนียวหรือขี้ผึ้ง ตัดผมตัดเล็บของคนที่พระขมต้องการผสมลงไปด้วย พอพระสวดจบครุหมอบผู้เฒ่าใส่ขี้ผึ้งที่ขี้ปลอยเพลิงน้ำ เป็นการลอยบาปเคราะห์ของตัวให้ไปลงนรกแทน

สำหรับพาดำโรคนสมัยโบราณพิจารณาความตำนาน ก็เห็นจะไม่พ้นคนอินเดียไปได้ การอพยพครั้งแรกจากหงสาวดี เพราะขมบนลงมีเชื้อติดกลุ่มอพยพอยู่บ้างแล้ว เมื่ออพยพจากทุ่งตึก ก็อพยพปะปนไปกับคนอินเดียอีกทางฝั่งทะเลด้านตะวันตกของหาดทรายแก้ว

และแม้แต่บนหาดทรายแล้วเองคนเดียวมาตั้งรกรากอยู่เป็นแคว้น ๆ ก่อนแล้ว ดังที่พบซากเทวสถานของพราหมณ์ตั้งเป็นระยะมาตั้งแต่เขตอำเภอจนจรดนครคอนพระมีกว่า 40 แห่ง และเมื่อตั้งเป็นเมืองแล้ว ชาวอินเดียก็ไปมาหาสู่ติดต่อค้าขายกับชาวเมืองนครศรีธรรมราชมิได้ขาด อินเดียโบราณเป็นแหล่งสภปรนเพราะเชื่ออหิวาต์อย่างวิเศษ เราจะพบตำนานแตกต่างกัน ของอินเดียว่า ยมนนชาวอินเดียป่วยที่สุดและมากที่สุด กระทั่งปัจจุบันองค์การอนามัยโลกก็ยังยืนยันว่า อินเดียมีเชื้ออหิวาต์ชุกชุมที่สุดในโลก อหิวาต์ระบาดเข้าเมืองไทยที่ไร ล้วนสืบได้ความว่า เชื้ออหิวาต์ขึ้นเครื่องบินจากอินเดียเข้ามาทุกที่ ที่ลงกรุงเทพฯ สมัยรัตนโกสินทร์ ประวัติศาสตร์ก็บันทึกไว้ว่าจากอินเดียทั้งสองครั้ง ●